



Mas les Brucardes

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Montpeità. Plaça de l'Hostal, s/n. Urb. Vista Alegre de les Brucardes (08272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament	Des del poble de St Fruitós cal agafar la crta. que mena a l'urb. de les brucardes i pujar fins dalt

Coordenades:

Latitud:	41.73959
Longitud:	1.88496
UTM Est (X):	407279
UTM Nord (Y):	4621465

Classificació

Número de fitxa	08213-11
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani
Segle	XVI-XXI
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Número inventari	IPA nº 27 de Sant Fruitós de Bages
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Productiu
Titularitat	Privada
Titular:	Ref. cad.: 50814DG0271N
Autoria de la fitxa	Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa:	dj., 22/09/2005 - 02:00

Descripció

Edifici format per les dependències que antigament conformaven el Mas Brucardes. Malgrat que es considera que es tracta d'un dels masos més antics del terme de Sant Fruitós, documentat des del segle XI, l'edifici que actualment s'aprecia té segurament els seus orígens als voltants del segle XVI, i fou possiblement aixecat sobre la construcció primerenca del Mas Brucardes. Actualment es tracta d'un edifici de planta rectangular, on pot apreciar-se clarament una primera fase constructiva del segle XVI, de planta quadrangular, i una ampliació posterior en direcció a ponent de finals del segle XVIII, configurant l'actual planta rectangular. La coberta és feta a dues aigües amb el carener perpendicular a la façana, lleugerament desviat a migdia, segurament resultat d'alguna ampliació. El tram ampliat a finals del segle XVIII, es diferencia de la resta per tenir una coberta inclinada en direcció a ponent. La construcció de l'edifici és feta en pedra de diferents mides, constituint un tipus de parament irregular. Part de la façana nord s'ha arrebossat amb ciment pòrtland. Segons informació oral facilitada pel propietari, l'arrebossat es realitzà degut a que es tractava d'un tipus de parament molt dolent, on es barrejava pedra i tovot. L'edifici compta amb planta baixa i primer pis, malgrat que un tram ha estat recrescut amb unes golfes. La façana principal es troba orientada a ponent. A l'interior de la casa es conserva el parament de la façana originària de la casa, on encara pot apreciar-se un gran portal adovellat que permetia l'accés. Actualment aquesta façana i aquest portal es troben integrats amb els murs interiors de la casa. La façana actual, producte de l'ampliació sobre ponent precedida per un pati. A escassos metres fou aixecat un cobert, que posteriorment es tancà empalmant amb la casa mitjançant un mur a migdia i un altre al nord, creant un pati interior que precedia la façana principal. L'accés al pati i per tant a les estances de la casa es feia mitjançant un portal obert al mur de migdia. La façana principal de la casa s'obre amb un portal rematat amb una arcada molt rebaixada feta amb grans lloses de pedra. Al primer pis s'obren actualment un seguit de set finestrals rematats amb un arc de mig punt, que foren oberts durant la última reforma de la casa a la dècada del 1960. La façana de migdia conserva trets de la casa originària, i s'obre amb un seguit de finestres quadrangulars i petits finestrons a l'alçada del primer pis. D'aquesta façana destaca especialment un seguit de 3 contraforts que apunten l'edifici. Un d'ells- el del mig- és original de la casa, metre que els altres dos foren afegits durant les reformes del 1960. L'escala d'accés al primer pis de la part d'ampliació, també fou afegida durant aquesta darrera reforma. La façana de llevant manté també part dels trets originals. Destaca l'existència d'un portal allindat a la planta baixa, al qual s'accedeix amb mitjançant una rampa artificial feta amb terra i actualment enjardinada. Es tracta de la porta a la qual s'accedia en carruatge, i per on entraven les portadores carregades amb la verema. Darrera d'aquesta porta s'ubiquen les tines. Destaquen també un seguit de tres finestres quadrangulars a l'alçada del primer pis. A la cantonada S-E de la casa foren adossats al seu dia un seguit de coberts de diferents alçades destinats a les feines agrícoles. La façana Nord de la casa es troba parcialment arrebossada i fou sobreaixecada amb un pis destinat a golfes durant les reformes dels anys seixanta. Compta amb un seguit de finestrons que s'obren al primer pis, i una altra sèrie al pis de les golfes. Com a element arquitectònic destacable cal mencionar la presència d'un seguit de cinc contraforts que apunten la casa. Un seguit de coberts exteriors ubicats a uns metres a migdia de la casa acaben de completar el conjunt.

Observacions:

Inclòs a l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya amb els nº 27 L'interior de la casa ha estat adaptada com a restaurant, però s'ha mantingut de forma original a la planta baixa, conservant l'embigat de fusta original, així com les portes d'accés a les estàncies, amb grans llindes de pedra. A l'interior de la planta baixa també es conserva el celler, amb un total de dos grans tines. També a l'interior s'hi conserva una col·lecció de 16 boicois de fusta, així com tres grans botes de roure. Una d'elles du la data gravada de 1724. A l'exterior de la casa s'observen un seguit de 2 grans piques de pedra de 117 cm de diàmetre x 70 cm d'alçada i 140 cm de diàmetre x 50 cm d'alçada. També dues grans rodes de molí de pedra de 77 cm de diàmetre x 37 cm d'alçada i 87 cm de diàmetre

x 28 cm d'alçada. També dos corròns de 106 cm de llarg x 22 cm d'alçada. La casa conserva documentació antiga que no ha pogut ser vista durant la visita. També es té constància de que el propietari de la casa té una molt interessant col·lecció de ceràmica catalana dels segles XVI a XIX.

Història

Els orígens del mas Brucardes cal cercar-los a inicis de la repoblació del terme i l'aparició dels primers masos i vil·les. El nom originari del mas "Brucart", prové amb tota seguretat de l'antropònim del seu fundador o dels primers propietaris. En aquest període Bernat Brocard hi apareix com a afrontador, i com a propietari d'un alou i una vinya al Montpeità, i així apareixerà fins el 1079. SALVADÓ (2003:237). Un examen detingut de la documentació d'aquest període permet comprovar que aquest turó del Montpeità es trobava completament conreat, en la seva majoria plantat de vinya, i intensament poblat. L'existència d'un mas anomenat "Brocard" no es constata fins el 1148, amb el nom de "Casal Brocard" . SALVADÓ (2003:237). L'any 1183, dues famílies es repartien, a parts iguals, una propietat anomenada les Coromines Brocardes. Aquesta propietat era de la parròquia de Sant Benet i no de la de Sant Fruitós SALVADÓ (2003:238). Durant el segle XIII el mas apareix molt més ben documentat amb un total de vuit pergamins del fons de sant Benet de Bages, entre els anys 1235 i 1299. L'any 1248 Guillem Brocardes apareix com a hereu del mas, la qual cosa ens indica que el nom original del mas procedent d'un antropònim, ja s'havia convertit en cognom. SALVADÓ (2003:239). El 1299, Guillem, fill de la difunta Estefania Brocardes, va subscriure com a testimoni en un document. Amb l'entrada del segle XIV el panorama es complica. L'hereu Francesc Brocard o Brocardes, que apareix per primera vegada com a testimoni l'any 1301, casat amb Guillema, consta com a difunt ja el 1327. El succeí la seva filla Elisenda, casada amb Guillem, que prengué el cognom de Brocard. El fill de la parella anomenat Guillem Brocard, heretà el mas i inaugurà un període molt ben documentat. L'any 1342, aquest mateix personatge arrendà el forn del monestir de Sant Benet de Bages. SALVADÓ (2003:239). L'any 1444 l'hereu del mas era Bernat, i sembla ser que també comptava amb el mas Pla. Al fogatge del 1515 hi consta Jaume Brocart. Al segle XVI el mas Brocart apareix en el llistat de masos de Sant Fruitós, que havien de pagar les rendes als oficis de la sagristia del monestir de Sant Benet. SALVADÓ (2003:257). Malgrat aquesta perduració en el temps, el gran moment d'expansió econòmica del mas foren els segles XVIII i XIX, aprofitant l'auge del conreu de la vinya i els molts ingressos que això reportà als propietaris dels masos. Aquesta bonança econòmica fou aprofitada pels propietaris pel iniciar reformes al mas i donar-li l'aspecte i fisonomia actual. A principis del segle XX el mas restà en mans de la pubilla de la casa, Sabina Brucart. Aquesta es va casà amb Martí Iglésias, pagès originari del mas Feixes de Sant Martí de Torruella. Martí Iglésias, s'havia vengut el mas Feixes i havia comprat el mas Perramon a la sagrera de Sant Iscle. Aquesta casa passà ser coneguda com ca l'Iglésies. Quan Martí Iglésies es va casar amb Sabina Brocart, va vendre el mas Perramon, i van passar a residir al mas de les Brucardes, conreant les terres del mas i explotant la vinya. A la dècada del 1960 el propietari va optar per deixar els conreus, parcel·lar l'entorn immediat al mas i crear la urbanització de segona residència coneguda com "Les brucardes". El mas fou convertit en restaurant i hostal. Actualment el propietari és el seu fill Josep Iglésies, i el restaurant es troba arrendat.

Bibliografia

BENET I CLARÀ, A. (1985). Història de Manresa. Dels orígens al segle XI. Manresa GANDIA, J.; RUIZ, J. (2001). Sant Fruitós de Bages. Història en imatges 1898-1975. CEB. Manresa. SALVADÓ MONTURIOL, J. (2003). Història medieval d'un territori: Sant Fruitós de Bages (segles X-XVI). Ajuntament de Sant Fruitós de Bages. Publicacions de l'Abadia de Montserrat.



